

Finanssiala ry

VN/36398/2023 ja STM117:00/2023

Hallituksen esityksen luonnos Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

FA:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

1 Kelan oikeudesta saada tietoja ehdotetun 2 a §:n nojalla

Kela-lakiin ehdotettavan uuden 2 a § 2 momentin 2 kohdan mukaan Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada eläkevakuutusyhtiöiltä tiedot omaishoitajana ja perhehoitajina toimineista henkilöistä ja maksetuista palkkioista. Tiedot ovat luonnoksen mukaan välttämättömiä työmarkkina- ja toimeentuloon liittyvien tekijöiden sekä perhepolitiikan tutkimuksessa.

FA:n käsityksen mukaan viittausta eläkevakuutusyhtiöihin tulisi vielä tarkentaa ja muuttaa, koska Keva vakuuttaa omaishoitajana ja perhehoitajana työskentelyn. Näitä koskevat palkkiotiedot löytyvät siis Kevasta, ja tietopyyntö tulisikin tällaisessa tilanteessa kohdistaa ensisijaisesti Kevalle. Koska Keva ei ole eläkevakuutusyhtiö, viittauksen sanamuotoa on tarpeen muuttaa.

Kelan oikeus saada tietoja Kansaneläkelaitosta koskevan lain 2 § 2 momentin 2–4 kohtien mukaisten tehtävien hoitamista varten on kirjoitettu varsin laajaksi. HE-luonnoksessa ehdotetaan Kelalle oikeutta saada väestöä koskevat välttämättömät tiedot myös mm. ansaintarekisteristä, ja tämä muotoilu on ymmärrettävissä myös siten, että oikeus ulottuisi kaikkia vakuutettuja koskeviin tietoihin, eikä siis vain jotain etuutta saavien tietoihin. Olisi hyvä arvioida vielä tarkemmin, ovatko tiedot tässä laajuudessa välttämättömiä Kansaneläkelaitosta koskevan lain 2 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisen kannalta.

2 Etuuskäsittelijöihin kohdistuva uhkailu ja muu häirintä

Esityksessä kiinnitetään aiheellisesti huomiota etuuskäsittelijöihin kohdistuvaan uhkailuun, mustamaalaamiseen ja vainoamiseen. Tällaista vakavaa häirintää kohdistuu luonnoksen mukaan toimihenkilöiden ohella myös heidän perheenjäseniinsä. Sosiaalisen median käytön lisääntymisen myötä ilmiö on yleistynyt. Sosiaalisessa mediassa jaetaan toimihenkilöistä ja heidän perheenjäsenistään tietoja henkilökohtaisista oloista ja perhesuhteista sekä heidän yhteystietojaan tai kuviaan. Kansaneläkelaitoksen henkilöstöltä saatu palaute ja huoli asiasta on luonnoksen mukaan päivittäistä.

FA toteaa, että ongelma on todellinen ja se koskee sosiaalivakuuttamisen lisäksi jossain määrin myös vapaaehtoista vakuuttamista. Lainsäädännössä tulee ehdottomasti ottaa huomioon työntekijöiden turvallisuus nykyisessä toimintaympäristössä, joka mahdollistaa hyvinkin helposti ja nopeasti tapahtuvan voimakkaan häirinnän.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs